

Utbytte i pensjonskasser

Knut Aker

Johan-Herman Stene

Oversikt over vesentlige forhold

- ▶ Historisk erfaring og begrunnelse
- ▶ Lovregulering
- ▶ Interne reguleringer
- ▶ Regnskapsmessige forhold
- ▶ Skattemessige forhold

Historisk erfaring og begrunnelse

- ▶ Begrenset praksis for utdeling
  - Restriksjoner for finansforetak siste 2 år
  - Enkeltstående tilfeller av utbytte tidligere år
- ▶ Krav til kapitaldekning
  - Oppreservering i tidligere år
  - Virkning av lavt rentenivå
- ▶ Pensjonskasser med høy andel fripoliser
- ▶ Betydelig økt egenkapital som følge av avkastning, rentegarantipremie og administrasjonsresultat
- ▶ Kommunale vs private pensjonskasser
  - Behov for økt egenkapital ved fortsatt vekst

Lovregulering

► Ingen særregulering for pensjonsforetak

— Finansforetaksloven § 10-7 jf. 10-6

§ 10-6. Utdeling av utbytte mv.

(1) Utbytte på aksjekapital, utbytte på eierandelskapital og grunnfondskapital etter [§ 10-17](#), eller utbyttedmidler etter [§ 10-7](#) annet ledd skal ikke settes høyere enn det som er forsvarlig og forenlig med forsiktig og god forretningsskikk under tilbørlig hensyn til tap som måtte være inntruffet etter regnskapsårets avslutning, eller som må påregnes å ville inntreffe, samt ut fra behovet for oppbygging av egenkapital i finansforetaket. [Aksjeloven § 8-1](#) annet ledd og [allmennaksjeloven § 8-1](#) annet ledd gjelder ikke for finansforetak.

(2) Generalforsamlingen fastsetter, etter at styret har lagt frem forslag om anvendelse av årets overskudd, hvor stor del av årets samlede overskudd som skal disponeres som utbyttedmidler for året. Det kan ikke besluttes utdelt høyere utbytte enn styret har foreslått eller godtar.

(3) Dersom styret beslutter å fremme forslag om utdeling som innebærer at det samlede utbyttet i et enkelt år vil overstige halvparten av resultatet etter det godkjente resultatregnskapet for siste regnskapsår, skal styret gi melding om forslaget til Finanstilsynet.

(4) Finanstilsynet kan, når hensynet til finansforetakets soliditet tilsier det, gi foretaket pålegg om ikke å dele ut utbytte eller om å dele ut mindre enn det som er foreslått av styret eller vedtatt av generalforsamlingen.

► Krav om innskutt kapital for å kunne betale ut utbytte?

► Må vedtektene inneholde bestemmelser om utbytte?

► Melding til Finanstilsynet selv om det ikke er krav?

Interne reguleringer

▶ Vedtektsbestemmelser

- Upresise/ikke oppdaterte beskrivelser i vedtektene?

- Eksempel på formulering fra «standardvedtekter»

- ▶ § 4-3 Utbytte på kapital

- Utbytte kan deles ut på bakgrunn av godkjent resultatregnskap for siste år. Pensjonskassen kan ikke utbetale utbytte dersom dette gir utilfredsstillende ansvarlig kapital eller generelt gjør pensjonskassens økonomiske stilling lite betryggende.

▶ Forhold til vedtatte strategier og kapitaldekning

- Overgangsreglenes betydning

Regnskapsmessige forhold

- ▶ Forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak
  - Ingen spesifikk omtale
  - Regnskaslovens regler for innregning og måling
- ▶ Foreslått utbytte vises som gjeld – post 16 eller 17
- ▶ Egenkapitaloppstilling – egen linje
- ▶ Kontantstrømoppstilling – ved utbetaling
- ▶ Noteopplysninger – ikke særskilte krav
- ▶ Årsberetningen – ved omtale av resultatdisponering

Skattemessige forhold

▶ Pensjonskassen

- Ikke inntektsfradrag for beløp som avsettes eller utdeles
- Avsatt utbytte er ikke skattemessig gjeld

▶ Foretaket

- Mangler klar omtale i lovbestemmelser og litteratur
- Svært begrenset praksis hittil
- Likhet med øvrige selskapstyper – fritaksmetoden
- Sjablonbeskatning 3% - ikke konsernforhold
- Håndtering ved avvikling – utbytte vs. gevinst ved realisasjon